

BASÍLICA
SANTA
MARIA
DEL PI

AHIR,
AVUI,
DEMÀ

Només en edició electrònica degut a la pandèmia de la Covid-19

Núm.

804

4
octubre
2020

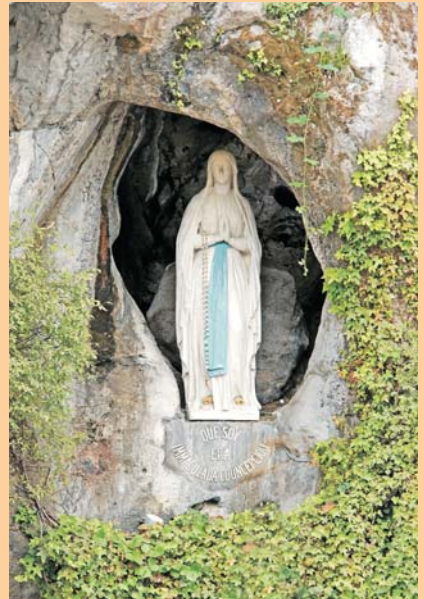

Pelegrinatge a Lourdes

Lluís Ramis, rector

L'Hospitalitat de Nostra Senyora de Lourdes de les diòcesis de Barcelona, Sant Feliu i Terrassa (la província eclesiàstica de Barcelona) realitza des de fa molts anys pelegrinatges amb persones malaltes i amb capacitats diferents al santuari de Nostra Senyora de Lourdes, un primer en el mes de juny i l'altre en el mes de setembre. Aquests pelegrinatges són molt esperats per les persones malaltes i pels pelegrins que volen anar-hi per trobar-se amb la Mare de Déu i confiar-se a ella que, com a dolça mare, té cura de tots nosaltres. Malauradament, aquest any, el pelegrinatge del mes de juny no es va poder fer pel tema de la pandèmia del coronavirus, doncs no era assenyat anar allà amb persones a les quals s'ha de vestir, desvestir, netejar, etc., la qual cosa implica no mantenir distàncies de seguretat, a més a més de tractar-se de grups de risc. En el seu lloc es va fer un pelegrinatge virtual, que va començar amb una missa aquí a la basílica de Santa Maria del Pi el dia 25, amb les restriccions imperants en aquell moment, retransmesa per *streaming*; també per les xarxes socials de l'Hospitalitat es van penjar reflexions, pregàries, fotografies, etc., i es va convidar a connectar-se a la televisió de Lourdes en alguns actes concrets als quals, si tot hagués anat bé, hi haguéssim estat presents. Aquesta iniciativa va tenir molt bona acollida i va agradar molt.

Ara, al setembre, hi havia el segon pelegrinatge, però la situació no havia millorat respecte del juny, motiu pel qual semblava forassenyat anar-hi amb persones amb malalties i amb discapacitat. Per aquesta raó es va anul·lar com a tal i en el seu lloc es

va organitzar un pelegrinatge amb persones de la junta de l'Hospitalitat de Nostra Senyora de Lourdes de la província eclesiàstica de Barcelona i hospitalaris (les persones que tenen cura de les persones amb discapacitat i malaltia durant els pelegrinatges). Com que soc el consiliari de l'Hospitalitat des de l'octubre de l'any passat, hi vaig anar per tenir cura de la part espiritual dels nostres pelegrins, principalment celebrar les misses i presidir algun acte litúrgic o devocional.

A l'arribada, el dijous al vespre del dia de la Mercè, vam quedar molt decebuts perquè hi havia molt poca gent a Lourdes. Pràcticament tots els hotels estaven tancats per manca de pelegrins. Eren molt evidents les conseqüències del coronavirus.

El divendres al matí es va fer un acte que organitzava el santuari de Lourdes al voltant de l'aigua, a la zona de les piscines on els pelegrins que volen i, sobretot els malalts, es renten en la seva aigua; cal recordar que en una de les aparicions de la Mare de Déu, aquesta li va demanar a Bernadette que begués aigua de la font, però no n'hi havia cap. La noia va anar on li indicava la "senyora" i va gratar el terra, fins que va aparèixer aigua, al principi molt enfangada i després més neta, i llavors en va beure. Amb aquest acte vam respondre a la invitació de Maria a Bernadette: *"Ves a la font, beu i renta't!"*. Després ens vam desplaçar a la zona on es posen els ciris i vam fer l'acte de la llum, que incloïa posar ciris per totes i cadascuna de les delegacions de la nostra hospitalitat, divuit —cada delegació correspon a alguna població de la província eclesiàstica de Barcelona—.

A continuació vam resar el Via Crucis però com que plovia bastant, cosa força habitual a Lourdes, el férem a la capella de santa Bernadette enlloc de al Via Crucis de les Espelugues, un espai a l'aire lliure amb imatges monumentals de les estacions.

A la tarda celebràrem la missa que vaig presidir jo a la basílica del Roser. Al vespre va tenir lloc la tradicional processó de torxes amb el res del rosari, que com que plovia molt, pràcticament no hi havia torxes enceses.

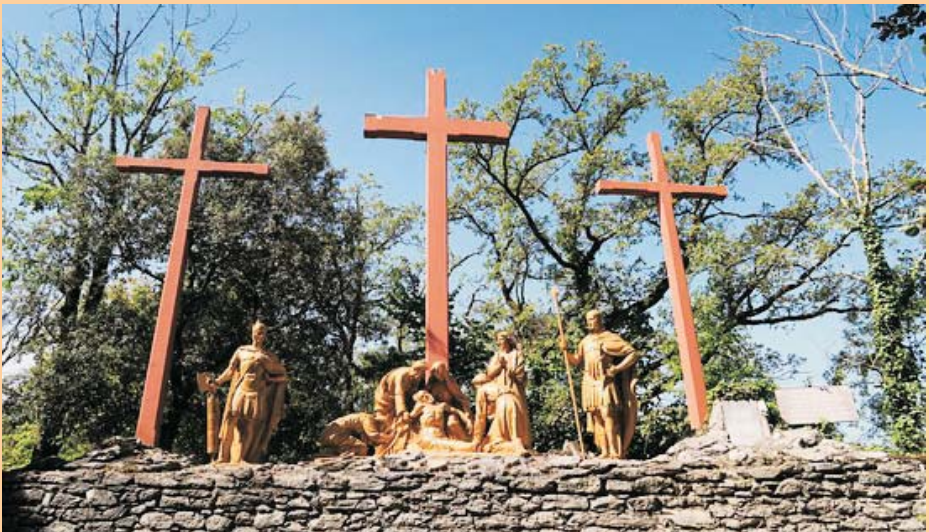
El divendres al matí celebràrem la missa en el lloc més emblemàtic de tot el santuari, a la gruta, el lloc on Maria es va aparèixer divuit vegades a Bernadette. Molt emotiu però també amb l'acompanyament de la pluja. Després vam visitar diversos llocs de la població relacionats amb la vida de la santa, com el molí de Boly, on va viure els primers anys de la seva vida, o el "Cachot", l'antiga presó del poble on també hi va viure un temps amb la seva família, o la parròquia i l'antic hospici.

Per la tarda va tenir lloc l'acte d'exposició i adoració del Santíssim. Després vam fer una vetlla de pregària a la capella de santa Bernadette que va preparar la vicepresidenta de l'Hospitalitat.

El darrer dia, el diumenge, vam participar d'una missa solemne a l'església del Roser presidida per Mn. Mauricio, un sacerdot argentí que es dedica als pelegrins de parla castellana.

Encara que el grup del pelegrinatge era reduït, no arribàvem a les 40 persones, va haver-hi molt bon ambient, tant des de la vessant humana com des de l'espiritual, i tothom va quedar molt content.

Si l'any que ve es pot fer un pelegrinatge normal, convido a aquelles persones que vulguin a apuntar-s'hi a fer-ho. És una experiència que s'ha de viure almenys un cop a la vida, sobretot amb malalts i persones amb discapacitat.

La Venerable Confraternitat de Sant Sever de Barcelona, un "Sindicat" del segle XVI

Escut de la Confraternitat, a l'absis de la Capella (1700)

El dia 22 d'agost de 1548, els preveres beneficiats de la Catedral, Santa Maria del Mar, Santa Maria del Pi, Sants Just i Pastor, Sant Pere de les Puel·les, Sant Jaume, Sant Miquel i Sant Cugat del Rec, juntament amb els preveres beneficiats encarregats del vicariat perpetu de Santa Maria de Vilafranca del Penedès i del Deganat de Piera, s'ajunten per fundar una associació o confraternitat per tal de defensar la seva condició, rèdits i privilegis de beneficiat contra les ingerències del Col·legi de Canonges, del Consell de Cent barceloní i altres institucions civils i eclesiàstiques. Una còpia d'aquest document fundacional es conserva en el nostre arxiu en un important fons pertanyent a la venerable Confraternitat de Sant Sever, Una mena de "sindicat" de capellans, molt anterior a l'aparició al segle XIX dels conceptes socials.

El dia 30 de gener de 1549 el Papa Pau III ratificava l'erecció de la Confraternitat en la qual inclou les capellanies majors i més tard, el papa Innocenci XI el dia 12 de juliol de 1683 tornava a confirmar els privilegis i prerrogatives de la Confraternitat fixant definitivament les funcions de protecció a l'estament que hauria d'exercir en endavant.

Pau III

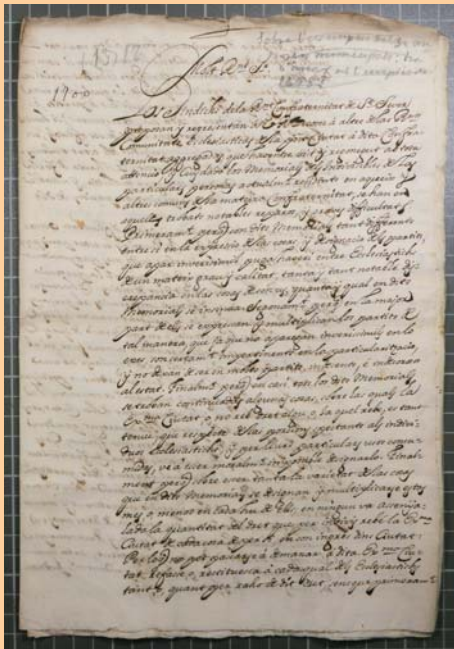

Innocenci XI

Des de la seva fundació, la Confraternitat va lluitar per defensar la posició dels preveres beneficiats, entre els quals es comptaven els rectors de les set parròquies històriques de la ciutat, davant els interessos polítics i econòmics de les institucions de poder barcelonines. Cal destacar en aquest sentit, la batalla legal exercida per la Confraternitat entre els anys 1693 i 1700 contra les pretensions del Consell de Cent que volia imposar a l'estament eclesiàstic els mateixos impostos al consum que gravaven l'activitat de la resta de ciutadans i dels que els preveres estaven exempts. El procés acabà amb una concòrdia, àmpliament favorable als preveres, signada entre la Confraternitat i el Consell de Cent el dia 5 d'abril de 1700, i que fou ratificada pel Lloctinent General del Principat i per la Santa Seu en anys posteriors.

També va tenir un paper molt destacat en les reivindicacions de les parròquies davant els abusos de l'ocupació borbònica immediatament posterior a 1714. En aquest sentit, el fons conserva una molt interessant documentació relativa a l'estafa patida entre l'any 1718 i 1722 sobre els béns segrestats de les parròquies, protagonitzada pel funcionari borbònic Emmanuel de Toledo. I que va ser reconeguda pel jutge de l'audiència Josep de Vertamon en el seu famós ban, el qual també forma part del fons.

La Confraternitat va continuar exercint de "sindicat" de capellans fins al segle XIX, quan començà a caure en decadència, ja que la seva funció de protecció i arbitratge va quedar minoritzada per la nova dinàmica administrativa i de gestió legal que l'església va emprendre després de les revolucions socials de la primera meitat del segle. Davant de la progressiva desaparició del sistema beneficial a Espanya, les seves funcions quedaven obsoletes i finalment, a les primeries del segle XX la venerable institució deixava d'existir, executant abans

Reivindicacions de la Confraternitat relatives a l'afer dels consums, en particular sobre l'impost al vi. (1700)

però un darrer acte de gestió: la venda a la Seu de Barcelona de l'immoble on hi tenia el seu estatge social i la capella. Gran part del fons documental va passar en aquell moment a mans de la Catedral. D'aquesta manera el fons queda repartit entre la Catedral i el Pi. Així desapareixia la institució que havia nascut per lluitar contra les instàncies que irònicament al final l'havien absorbit.

Com a dada curiosa podem recordar que la capella de la Confraternitat, la Capella de Sant Sever al carrer homònim, va allotjar la parròquia del Pi uns anys al final de la Guerra Civil mentre es restaurava el nostre gran temple gòtic dels estralls de la guerra.

Actualment l'edifici de la Confraternitat, al costat de la capella allotja les oficines de gestió de la Catedral i el dipòsit d'obres d'època moderna pertanyents al seu patrimoni.